

NEW GREEN DEAL

CESTA K UDRŽITELNÉ EKONOMICE 21. STOLETÍ

Když Česká rada pro šetrné budovy v roce 2009 vznikala, potýkal se svět s jednou z nejhorších finančních krizí lidské historie. Již tehdy jsme propagovali, že investice do kvalitních udržitelných budov mohou nejen přispět k řešení problémů s klimatickými změnami, ale zejména i pomoci z ekonomické krize.

Na prahu další dekády udržitelných budov pro ekonomický růst a zdravý život

Dnes, o více než 10 let později stojíme na prahu dalšího zpomalení ekonomiky a strukturálních změn způsobených koronavirem. Dopady COVID-19 jsou závažné, avšak dopady změny klimatu mohou být horší. Jsme přesvědčeni, že investice do šetrných budov jsou stále jedním z nejlepších nástrojů, jak oba problémy zmenšit.

Česká republika není v této oblasti začátečníkem, řada legislativních opatření a renovačních programů již existuje a ČR slouží jako příklad pro mnohé partnery v regionu střední a východní Evropy. Ale existuje řada věcí, které je třeba nadále zlepšovat. Obojí se snažíme pojmenovat v tomto dokumentu a nabízíme pomocnou ruku vládě, abychom se na naší společné cestě posunuli opět o kus dále.

Deklaraci strukturujeme do pěti tematických oblastí, kterými se Rada zabývá.

1. BUDOVY S NULOVOU SPOTŘEBOU ENERGIE

DOSAŽENÉ ÚSPĚCHY

V Česku fungují renovační programy pro většinu typů budov, financování je dlouhodobé a předvídatelné. Minimální energetické standardy pro budovy jsou v ČR nastaveny velmi dobře.

VÝZVY

- Zvýšit objem programů důkladných renovací 2-3x (na 3 % podlahových ploch renovací ročně).
- Rozšířit povědomí o úsporných budovách, například formou státní informační kampaně.
- Zapojit bankovní a další sektory do propagace a distribuce renovačních programů, například pomocí garance části renovačního úvěru.
- Zavést dočasnou motivaci k investicím do budov formou snížení DPH.
- Podpořit inovativní (např. vodíkové, bateriové) řešení v sektoru energetiky budov.
- Podpořit samotnou projektovou přípravu a tím vytvořit zásobník projektů veřejné sféry pro rychlou realizaci v případě poklesu soukromé investiční aktivity.
- Podpořit u veřejných zakázek metodu, která hodnotí parametry budovy s ohledem na dlouhodobé provozní náklady nikoli jen na nejnižší prvotní pořizovací cenu.
- Odbourávat bariéry pro implementaci nových a pokrokových technologií v oblasti úspor energií či jejich efektivnímu využívání.
- Stát by měl zejména jít příkladem jak při renovacích svých vlastních budov, tak i při výstavbě budov nových, dosahovat nejvyšších parametrů šetrnosti a efektivity.

2. UDRŽITELNÉ MATERIÁLY A CIRKULÁRNÍ EKONOMIKA

DOSAŽENÉ ÚSPĚCHY

V Česku se zvyšuje povědomí o udržitelnosti materiálů a jejich recyklaci. Existuje například národní databáze environmentálních prohlášení o produktu a využití materiálů s EPD je bonifikováno v Nové zelené úsporám. V tuzemsku také fungují a jsou využívány certifikační systémy, které vyžadují informace o recyklovaném podílu a o dodavatelském řetězci. Česko navíc směřuje k zákazu skládkování bez předtřídění a recyklace, což povede ke zvýšení motivace ke znovuvyužití materiálů.

VÝZVY

- Do kritérií pro zadávání veřejných zakázek. (tzv. zelené veřejné zakázky) zavést požadavky (kritéria, parametry) pro využívání druhotných surovin a výrobků.
- Motivovat trh ke sdílení informací, týkajících se původu, recyklovatelnosti či uhlíkové stopy produktu vyšší podporou zajištění EPD.
- Odstranit bariéry pro znovuvyužití stavebního odpadu mj. formou vyhlášek upravujících pravidla pro nakládání s druhotnými surovinami.
- Zavést značky kvality materiálu z recyklátu a podpořit vzdělávání projektantů.
- Přijmout opatření k dekonstrukci budov formou před-demoličního auditu a podpořit pilotní projekty selektivní dekonstrukce či demolice budov.
- Podpořit projekty směřujících k znovuobnovení zanedbaných lokalit/brownfieldů.

3. HOSPODAŘENÍ S VODOU

DOSAŽENÉ ÚSPĚCHY

Potřeba efektivně hospodařit vodou už je veřejným tématem a existuje řada opatření, která podporují hospodárné využití vody v budovách a jejím okolí. Program Dešťovka je zaměřen na využití dešťové a šedé vody v bytových a rodinných domech, byla vyjednaná definice užitkové vody, jejích parametrů a možných způsobů využití. Vítejme pokračování a rozšíření programů podpory pro všechny typy budov.

VÝZVY

- Zrušit výjimky pro platbu srážkového z bytových domů ve městech (nejprve novostavby, postupně všechny domy).
- Zjednodušit, umožnit opětovné využívání vody, a to mezi různými subjekty (majetko-právní otázky). Stávající zákon ukládá povinnost vyřešit svou „odpadní vodu“. Nicméně odpad jednoho může být zdrojem druhého.
- Vyžadovat hierarchii nakládání se srážkovou vodou (nejprve akumulace a znovuvyužití, na druhém místě vsakování či výpar).
- Jasně definovat odtokové koeficienty pro zelené střechy a jímání srážkové vody.
- Zvýšit započitatelnost vegetačních střech do koeficientu zeleně.
- Zvýšit objem prostředků alokovaných v dotačních programech o desítky mld. Kč pro realizaci úsporných řešení pro efektivní hospodaření s vodou.
- Zařadit investice do úspory vody (a energie) do snížené sazby DPH .

4. KVALITNÍ VNITŘNÍ PROSTŘEDÍ

DOSAŽENÉ ÚSPĚCHY

Důležitost a dopad vnitřního prostředí na komfort, zdraví a výkonnost osob uvnitř budov začíná řešit stále větší počet lidí. V segmentu administrativních budov funguje certifikační systém WELL, který detailně řeší všechny aspekty vnitřního prostředí. V rámci OPŽP došlo k rozšíření podpory větrání, osvětlení a akustiky, která je využívána především ve školách a veřejných budovách.

VÝZVY

- Adekvátně nastavit právní prostředí – aktualizovat technické normy a zajistit jejich vymahatelnost.
- Rozšířit podporu pro zvýšení kvality vnitřního prostředí do všech programů.
- Podporu podmínit, nebo zvýhodnit projekty zajišťující kvalitní vnitřní prostředí.
- Zvýšit propagaci nových technologií, které jasnou měrou přispívají jak ke kvalitě vnitřního prostředí, tak i k maximální míře efektivity.
- V rámci podpůrných programů a kritérií, např., pro výběrová řízení, definovat minimální standardy, zejména v oblasti provázanosti celého konceptu dané budovy, projekčního návrhu, realizace a následného provozu.
- Zvýšit důraz na propojení technologií a kvalitou jejich řízení se samotnou architekturou/ stavební částí a účelem/očekávaným způsobem provozování dané budovy.

5. VNĚJŠÍ PROSTŘEDÍ – CESTA K UHLÍKOVÉ NEUTRALITĚ

DOSAŽENÉ ÚSPĚCHY

V rámci EU funguje v Česku systém emisních povolenek, které motivují firmy ke snížení produkce CO². Globální klimatické změny však budou vyžadovat další zásadní opatření.

VÝZVY

- Zahájit přípravu Klimatického zákona pro Českou republiku včetně legislativně zakotveného cíle pro snižování emisí.
- Zahájit víceúrovňový dialog o klimatu a energetice.
- Aktualizovat strategii politiky ochrany klimatu.
- Soustředit se na investice do vědy a výzkumu, s cíli jako naučit se skladovat energii a vyrábět jí udržitelně.
- Podpořit lokálních obnovitelné zdroje energie zakomponované do budovy a odstranit bariéry z jejího využití v lokálním měřítku (FVE, větrné elektrárny, tepelná čerpadla bateriová úložiště, sdílená energetika, atd.).
- Podpořit modrozelenou infrastrukturu.
- Zavedení uhlíkové daně či jiného fiskálně neutrálního opatření pro zvýhodnění ekologických paliv a obnovitelných zdrojů energie v budovách.

Prostředí, které vytváříme, zpětně ovlivňuje nás jako jednotlivce i jako společnost. Budovy jsou jeho základním stavebním kamenem. Nenechejme budoucím generacím pouze pár výjimečných staveb, kterými se členové Rady mohou pyšnit, ale udělejme z šetrných budov naprostý standard. Máme znalosti, máme technologie, máme zkušenosti, využijme je k tomu. Kroky, které k tomu vedou formuluje tato deklarace. Nakročeno na této cestě máme více než dobře, pojďme dále.

My níže podepsaní reprezentujeme výrazný podíl odvětví stavebnictví v Česku a prohlašujeme, že je v našem společném zájmu posunout české stavebnictví na novou udržitelnou úroveň. Připojte se.

